

Valsts ieņēmumu dienests

Informatīvais materiāls

Nodokļu maksāšanas režīmi no bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju ienākuma

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) informē, ka Ministru kabineta 2013.gada 16.jūlija noteikumi Nr.404 „Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība” nosaka, ka fiziskā persona pirms reģistrēšanās Bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēju reģistrā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrējas kā individuālā komersante vai saimnieciskās darbības veicēja.

Fiziskajai personai – bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējai –, reģistrējoties VID kā saimnieciskās darbības veicējai, iespējams izvēlēties vienu no šādiem nodokļu maksāšanas režīmiem:

- 1) iedzīvotāju ienākuma nodoklis par ienākumiem no saimnieciskās darbības;
- 2) patentmaksa;
- 3) mikrouzņēmumu nodoklis.

1. Izvēloties maksāt **iedzīvotāju ienākuma nodokli par ienākumiem no saimnieciskās darbības:**

- ienākumu aprēķina, kā saimnieciskās darbības ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpību;

- saimnieciskās darbības izdevumos ir tiesības iekļaut izdevumus tādā apmērā, kas nepārsniedz 80% no fiziskās personas kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem. Pilnā apmērā iekļaujамie atsevišķi likumā noteiktie izdevumi (piemēram, darba alga, nekustamā īpašuma nodoklis, pamatlīdzekļu nolietojums).

- nodokļa likme ir:

- 20% ienākumam līdz 20 004 euro,
- 23% ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 euro, bet nepārsniedz 62 800 euro,
- 31,4% ienākuma daļai, kas pārsniedz 62 800 euro.

- kārtu ieņēmumu un izdevumu uzskaiti vienkāršā vai divkāršā ieraksta sistēmā;

- vienu reizi gadā (taksācijas gadam sekojošā gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam, bet, ja taksācijas gada ienākumi pārsniedz 62 800 euro no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam) iesniedz gada ienākumu deklarāciju un rezumējošā kārtībā aprēķina maksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokli;

- nodokli rezumējošā kārtībā iemaksā budžetā līdz 16.jūnijam. Ja nodokļa summa pārsniedz 640 *euro*, to var iemaksāt trijās reizēs – līdz 16.jūnijam, 16.jūlijam un 16.augustam, katru reizi iemaksājot trešo daļu no kopējās nodokļa summas;

- ne vēlāk kā 15 dienu laikā no likumā noteiktās deklarācijas iesniegšanas dienas, t.i, līdz 16.jūnijam budžetā iemaksā 50 *euro*, ja taksācijas gadā nav gūts ar nodokli apliekams ienākums no saimnieciskās darbības vai aprēķinātā nodokļa summa no saimnieciskās darbības ienākuma nepārsniedz 50 *euro*. Minimālais nodoklis 50 *euro* nav jāmaksā, ja ir veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par sevi kā pašnodarbinātu personu, par pirmo taksācijas gadu, kurā veikta saimnieciskās darbības reģistrācija, un nākamo taksācijas gadu, par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība, kā arī par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās persona atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā (kopj bērnu līdz divu gadu vecumam), kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām ir izsniegta darbnespējas lapa „B”;

- reizē ar gada ienākumu deklarāciju, bet ne vēlāk kā līdz pēctaksācijas gada 1.jūnijam VID maksātājam izveido aprēķinu par nodokļa avansa maksājumu lielumu taksācijas gadā, pamatojoties uz iepriekšējā gada ienākuma. Avansa maksājumus veic četras reizes gadā (15.martā, 15.jūnijā, 15.augustā un 15.novembrī). Pirmajā saimnieciskās darbības gadā avansa maksājumus var neveikt;

- ja saimnieciskās darbības ienākumi (peļņa) mēnesī sasniedz 430 *euro*, veic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par sevi kā pašnodarbināto personu (valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme pašnodarbinātai personai vispārējā gadījumā 2019.gadā ir 32,15 %), kā arī veic iemaksas pensiju apdrošināšanai 5% apmērā no brīvi izraudzīto obligāto iemaksu objekta un faktisko ienākumu starpības;

- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas veic līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam. Ja mēneša ienākumi ir mazāki par 430 *euro*, veic obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 % apmērā no faktiskajiem ienākumiem, savukārt ienākumiem zem 50 *euro* valsts sociālās iemaksas pensiju apdrošināšanai neveic;

- iesniedz pašnodarbinātā ziņojumu līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam (ja iemaksas par pārskata ceturksni nav jāveic, pašnodarbinātā ziņojumu neiesniedz).

Pozitīvais:

- aprēķinot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu, piemēro ar ieņēmumu gūšanu saistītos izdevumus 80% apmērā no kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem;

- persona, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, ir tiesīga saimnieciskās darbības ienākumam piemērot neapliekamo minimumu, atvieglojumus, attaisnotos izdevumus par izglītību un saņemtajiem ārstnieciskajiem pakalpojumiem, kā arī veiktos maksājumus privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumus.

Negatīvais:

- jākārto grāmatvedības uzskaitē (vienkāršā ieraksta sistēmā vai divkāršā ieraksta sistēmā).

2. Izvēloties maksāt **patentmaksu** (valsts noteiktu vienotu fiksētu maksājumu, kas ietver iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) vai **samazināto patentmaksu** (valsts noteiktu vienotu fiksētu maksājumu, kas ietver iedzīvotāju ienākuma nodokli).

Patentmaksas maksāšanas nosacījumi:

- maksā par vienu, trim vai sešiem kalendāra mēnešiem vai vienu kalendāra gadu. Šobrīd patentmaksas apmērs mēnesī auklei Rīgā ir 100 *euro* un citās pašvaldībās ir 50 *euro*
- nav jāiesniedz gada ienākumu deklarācija;
- veic tikai ieņēmumu uzskaiti;
- ieņēmumi (pārrēķinot uz pilnu taksācijas gadu) nevar pārsniegt 15 000 *euro* gadā un nevar nodarbināt citas personas;
- vienlaikus nevar veikt citu saimniecisko darbību, kā arī vienlaikus nevar būt mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

Samazinātās patentmaksas maksāšanas nosacījumi:

- maksā samazināto patentmaksu par vienu kalendāra gadu 17 *euro* vai sešiem kalendāra mēnešiem – 9 *euro*;
- piešķirta vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi) vai atzīta par personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti;
- saimnieciskās darbības ieņēmumi pirmstaksācijas gadā nepārsniedz 3000 *euro*;
- vienlaikus nevar veikt citu saimniecisko darbību, kā arī vienlaikus nevar būt mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs;
- nenodarbina citas personas;
- nav algas nodokļa maksātājs;
- veic tikai ieņēmumu uzskaiti.

Pozitīvais:

- maksājot patentmaksu, vienlaikus samaksā nodokļa maksājumu, kas apvieno iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, vai samazinātās patentmaksas maksāšanas gadījumā – iedzīvotāju ienākuma nodokli;

- neatkarīgi no tā, cik nopelna, patentmaksas summa nemainās;
- vienkāršota grāmatvedība – uzskaita tikai ieņēmumus;
- nav jāiesniedz gada ienākumu deklarācija.

Negatīvais:

- iesniegumu iesniedz VID un patentmaksas vai samazinātās patentmaksas samaksu veic Valsts kasē ne vēlāk kā septiņas darbdienu pirms konkrētā perioda (kalendārā mēneša vai kalendārā gada), kad paredzēts sākt patentmaksas vai samazinātās patentmaksas piemērošanu.

- persona, kas maksā patentmaksu, nav tiesīga ienākumam, par kuru maksā patentmaksu, piemērot neapliekamo minimumu, atvieglojumus, attaisnotos izdevumus par izglītību un saņemtajiem ārstnieciskajiem pakalpojumiem, kā arī veiktos maksājumus privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumus.

3. Izvēloties maksāt **mikrouzņēmumu nodokli** (nodoklis ietver iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas):

- 2019.gadā mikrouzņēmuma apgrozījumam līdz 40 000 euro piemēro 15% nodokļa likmi;
- kārtu grāmatvedību, veicot ieņēmumu un izdevumu uzskaiti;
- nodokli maksā četras reizes gadā par katra ceturkšņa apgrozījumu līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam;
- iesniedz mikrouzņēmumu nodokļa ceturkšņa deklarāciju līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam;
- apgrozījums nevar pārsniegt 40 000 *euro* gadā un mikrouzņēmuma darbinieka (tai skaitā – mikrouzņēmuma īpašnieka) ienākums nevar pārsniegt 720 *euro* mēnesī;
- ne vēlāk kā 15 dienu laikā no mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas par taksācijas pēdējo ceturksni iesniegšanas dienas iemaksā budžetā mikrouzņēmumu nodokli 50 *euro* apmērā, ja taksācijas periodā (kalendāra gadā) mikrouzņēmumam nav bijis apgrozījuma vai aprēķinātā nodokļa summa nepārsniedz 50 *euro*. Minimālo nodokli 50 *euro* neattiecina uz pirmo taksācijas gadu, kurā veikta saimnieciskās darbības reģistrācija, un par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība, kā arī proporcionāli tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās persona kopj bērnu līdz divu gadu vecumam, un pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām ir izsniegta darbnespējas lapa „B”;

Pozitīvais:

- vienlaikus nomaksā nodokļa maksājumu, kas apvieno iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;
- mikrouzņēmumu nodoklis apgrozījumam līdz 40 000 *euro* gadā ir 15 %, ko maksā no saimnieciskās darbības ieņēmumiem četras reizes gadā;
- nav jāiesniedz VID gada ienākumu deklarācija;
- nav papildus jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas kā pašnodarbinātai personai.

Negatīvais:

- maksājot mikrouzņēmumu nodokli, uz valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 2019.gadā attiecinā 80,00 % no mikrouzņēmumu nodokļa, tādējādi tās ir mazākas nekā tad, ja tiktu veiktas vispārējā kārtībā kā pašnodarbinātai personai, piemērojot 32,15 % likmi valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objektam. Tas ietekmē valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu apmēru;

- mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs nav tiesīgs piemērot neapliekamo minimumu un atvieglojumus par periodu, kad tas maksā mikrouzņēmumu nodokli, kā arī ienākumam no mikrouzņēmuma nav tiesību piemērot attaisnotos izdevumus par izglītību un saņemtajiem ārstnieciskajiem pakalpojumiem, kā arī veiktos maksājumus privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumus.

Bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējs savu saimniecisko darbību var reģistrēt arī Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā kā **individuālais komersants**. Šajā gadījumā var izvēlēties maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli par ienākumiem no saimnieciskās darbības (20 % ienākumam līdz 20 004 euro vai 23% gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 euro, bet nepārsniedz 62 800 euro) vai mikrouzņēmumu nodokli (15 % no ieņēmumiem).

Detalizēta informācija par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas režīmiem un mikrouzņēmumu nodokļa maksāšanas kārtību ir pieejama VID tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā “Privātpersonām” – “Saimnieciskās darbības veicēji”, un sadaļā “Pirmie soļi topošajiem uzņēmējiem”, kā arī sadaļā “Nodokļi” – “Mikrouzņēmumu nodoklis”.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām ikvienu personu zvanīt uz Valsts ieņēmumu dienesta konsultatīvā tālruņa numuru 67120000, vērsties jebkurā Valsts ieņēmumu dienesta klientu apkalpošanas centrā vai uzdot jautājumu Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā “Kontakti” – “Sazinies ar mums”.

2019.gada janvārī

Informāciju sagatavoja

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvalde